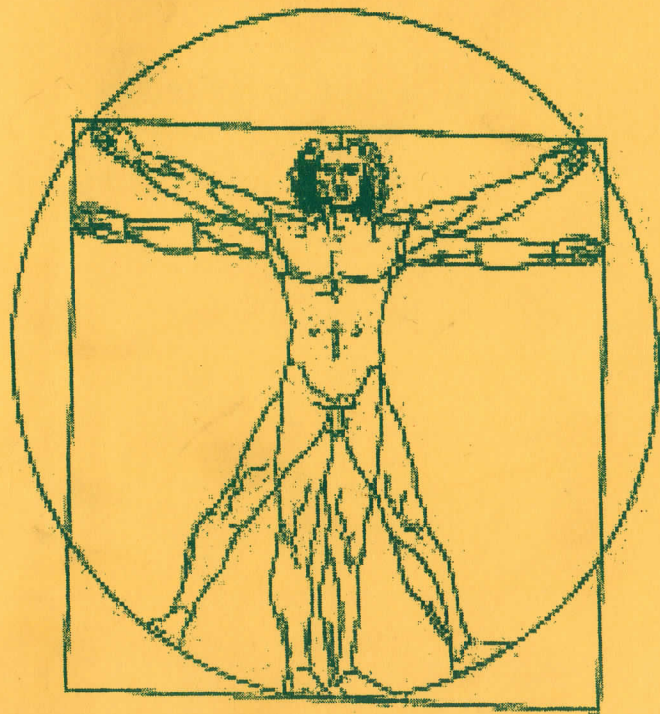

**КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНЕ
ВИХОВАННЯ, РЕАБІЛІТАЦІЯ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ**

УДК 613 + 615.8 + 796
ББК 51.204.0 + 53.54 + 75
К90

Редакційна колегія:

- Горашук В. П.**, д-р пед. наук, професор
(головний редактор)
Будаг'янц Г. М., к-т пед. наук, професор
Самойлович В. А., д-р мед. наук, професор
Максименко Г. М., д-р пед. наук, професор
Зюзін В. О., д-р мед. наук, професор
Ворожбіян М. І., д-р техн. наук, професор
Ротерс Т. Т., д-р пед. наук, професор
Виноградов О. А., д-р мед. наук, професор
Іванюра І. О., д-р біол. наук, професор

К90 **Культура здоров'я, фізичне виховання, реабілітація в сучасних умовах** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (24 – 25 листопада 2011 р., м. Луганськ) / за заг. ред. В. П. Горашука. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011. – 204 с.

У збірнику представлено статті з проблем культури здоров'я, реабілітації, фізичного виховання та спорту. Матеріали конференції адресовано фахівцям з фізичного виховання та спорту, фізичної реабілітації, валеології, викладачам та студентам вищих навчальних закладів.

УДК 613 + 615.8 + 796
ББК 51.204.0 + 53.54 + 75

Рекомендовано до друку Вченою радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол №4 від 20 грудня 2011 року)

© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011

ЗМІСТ

**КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ,
РЕАБІЛІТАЦІЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Горашук В. П. Культура здоров'я школьника, её структура и сущностная характеристика.....	7
Андреев Ю. С., Леонтьева И. В. Таиландский бокс Муэй Тай как вид спортивного единоборства.....	16
Асташова Е. Н., Лимонченко А. С. Повышение эффективности физического воспитания в общеобразовательных учебных заведениях.....	21
Бабич В. І. Місце сучасного педагога в попередженні негативного впливу Інтернету на здоров'я підлітків.....	25
Богданова Е. В., Клименко И. В. Репродуктивное здоровье женщин – вопрос здоровья нации... ..	28
БукиаС. Б., Бабасєва Г. В., Рокачук І.С. Професійна відповідальність у практичній діяльності вчителів основ здоров'я.....	31
Васильченко І. І., Чайкіна О. О. Виховання у студентів інтересу та позитивної звички до занять фізичною культурою та спортом.....	38
Васільєва О. С., Саєнко В. Г. Фізичне й духовне вдосконалювання людини за допомогою занять дзюдо.....	44
ВладіміровМ. Л., Чехова В. Є., Павлиненко М. О. До аналізу понять „тривога”, „тривожність”, „страх” як складових психічного аспекту здоров'я людини.....	51
Гайдук Н. О., Ярошенко П. В. Аналіз педагогічних умов та шляхи формування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури.	55
Гнутов Д. В. Культура здоров'я дітей та учнівської молоді на сучасному етапі становлення валеології та культури здоров'я в Україні... ..	60
Донченко О. В. Упровадження інноваційних технологій у практику проведення навчальних занять на обласних курсах	

західноєвропейських та американських психологів відносно дитячих страхів свідчить про врахування концепції особистості як многорівневої системи відношень з різними сторонами реальності (Маріо Мей, Хагор С. Акистал, Джоан Джос Лопес, Ахмед Окаша, 2004; Аллан Комптон, 1992 та інші) [16]. Американська психіатрична асоціація теж пропонує типологію дитячих страхів: 1. соціальна фобія – страх соціальної ситуації; 2. агорафобія – страх бути схопленим несподіваною ситуацією; 3. конкретні фобії – страх конкретного об'єкта (наприклад, змії).

Існує міжкультурне вивчення цієї проблеми (Reaterskiold Lena, 2009). Дослідження шведської ради страхів дітей Швеції та США. Побожовання та страх у дошкільному віці не є стабільною рисою характеру та відносно зворотні при адекватному підході з боку дорослих. Але встановлено, що страх здатний патогенно впливати на розвиток дитини [11]. Тому гостро встає необхідність комплексного підходу до вирішення проблеми дитячих страхів, залучення родини.

Література

1. Блейхер В. М. Психопатология / Блейхер В. М., Жмуров В. А. – Иркутск, 2004. – Т. 1. – 210 с.; Т. 2. – 304 с.;
2. Блейхер В. М. Толковый словарь психиатрических терминов / Блейхер В. М., Крук И. В. – Ростов н/Д, 1996. – Т. 1. – 480 с.;
3. Бреслав Г. М. Эмоциональные особенности формирования личности в детстве / Бреслав Г. М. – М., 1995.;
4. Варга А. Я. Системная семейная психотерапия / Варга А. Я. – СПб, 2001. – 278 с.;
5. Вард И. Фобия / Вард И. – М.: Проспект, 2002. – 78 с.;
6. Вологодина Н. Г. Детские страхи днем и ночью / Вологодина Н. Г., 2006. – 106 с.;
7. Данилина Т. А. В мире детских эмоций / Данилина Т. А., Зедгенидзе В. Я., Степина Н. М. – М.: Айрис-пресс, 2004. – 160 с.;
8. Єрніязова В. Природа нейротичних проявів у дітей. Проблеми виховання / Єрніязова В. – К., 2005. – 100 с.;
9. Жигарькова О. Время тревожных детей / О. Жигарькова // Психологическая газета. – 2001. – № 11. – С. 5–7.;
10. Леви В. Л. Приручение / Леви В. Л. – М., 2006. – 192 с.;
11. Майер-Гросс В. Схизофрения / Под. ред. О. Бумке. – М.,

1933. – С. 58–67.;
12. Римап Ф. Основные формы страха / Римап Ф. – М., 1998. – 336 с.;
13. Снежевский А. В. Общая психопатология / Снежевский А. В. – М., 2001. – 208 с.;
14. Фридстад М. Ребенок с эмоционально неустойчивым характером / Фридстад М., Арнольд Дж. – СПб: Питер, 2004. – 272 с.;
15. Ясперс К. Общая психопатология / Ясперс К. – М., 1997. – 105 с.;
15. Weems Carl F. And others / Psychology and mental health, 1999 or www.fags.org.

Н. О. Гайдук, П. В. Ярошенко (Луганськ)

АНАЛІЗ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ТА ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розглянуто педагогічні умови, необхідні для створення професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури в сучасних умовах навчання та аналізуються останні дослідження у сфері іміджології. Основну увагу приділено необхідності внесення змін у навчально-виховний процес вищого навчального закладу з метою реалізації зазначених педагогічних умов.

Ключові слова: професійний імідж, майбутній учитель, фізична культура, педагогічні умови, діяльність майбутнього вчителя фізичної культури.

Питання професійного іміджу майбутнього вчителя все частіше стають предметом наукового розгляду. Психолого-педагогічна наука, інноваційна педагогіка постійно приділяє увагу питанням самоосвіти, самодіяльності, самовдосконалення та самовизначення особистості, покладаючись усе більше на прагнення людини створити себе через свою професію, через побудову життєвої стратегії і планування професійної діяльності. Таке прагнення має виступити основним завданням професійної освіти майбутніх вчителів фізичної культури. Залучення студентів до створення в уяві образу майбутньої професії може стати спонукальною силою, перетворитись у цілеспрямоване формування іміджу, справити емоційно-психологічний вплив на особистість, визначити цінності професійної діяльності вчителя

фізичної культури та створити кар'єрне устремління в професійно-творчій діяльності.

Аналіз фахової підготовки майбутніх вчителів фізичної культури, дослідження рівня їхнього професійного іміджу дає змогу зробити припущення про те, що формуванню професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури сприятиме забезпечення певних педагогічних умов, які спрямовані на стимулювання викладачів до творчої роботи і студентів до професійного самовдосконалення. Разом з тим, ці умови вимагають комплексної реалізації, адже вони взаємопов'язані й не можуть діяти ізольовано.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми свідчить, що особливої значущості набувають наукові пошуки щодо розв'язання проблеми підготовки вчителя. Це є запорукою його успіху в майбутній педагогічній діяльності. Зокрема, М. Дідик, А. Капська, В. Сластенін, Г. Сухобська, П. Щербань, В. Ягупов обґрунтували сутність і структуру педагогічної діяльності, В. Семиченко – її методологічні та психологічні особливості. Проблему формування педагогічної майстерності вчителя досліджували Є. Барбіна, Н. Бутенко, І. Зязюн, Л. Крамушенко, І. Кривоніс, Г. Сагач та ін. В. Баркасі, А. Карпова, А. Маркова, Л. Мітіна, І. Міщенко Обґрунтуванню й впровадженню педагогічних умов у вищу освіту присвячено наукові праці С. Даньшевої, Л. Журинської, А. Калініченко, Н. Сопневої та ін.

Аналіз психолого-педагогічних джерел, присвячених дослідженню окреслених проблем, засвідчує, що, незважаючи на вагомі результати наукових пошуків у цих напрямках, поза увагою дослідників залишаються важливі аспекти формування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури.

Незважаючи на значну увагу педагогів, психологів, філософів, науковців у галузі педагогіки та фізичного виховання до означеної проблеми, усе ж окремі її кардинальні питання залишаються поки що нерозв'язаними. У науці дослідження педагогічних умов ефективності формування професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури ще не знайшли достатнього теоретичного обґрунтування й тому потребують наукового розгляду.

Мета нашої роботи полягає у розгляді педагогічних умов, необхідних для створення професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури. Приділено увагу аналізу останніх досліджень у сфері іміджології та підкреслено необхідність внесення змін у навчально-виховний процес вищого навчального закладу з метою реалізації зазначених педагогічних умов.

У процесі дослідження сутності, складових та закономірностей функціонування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури виникла необхідність визначення педагогічних умов, які забезпечуватимуть успішне всебічне формування професійного іміджу.

Для визначення педагогічних умов формування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури з'ясуємо сутність поняття „педагогічна умова”, що визначається через з'ясування такої базової категорії, як „умова”.

Аналізуючи науково-педагогічну літературу, ми виявили різні підходи до визначення поняття „умова”.

У широкому розумінні „умова” виступає чинником, що забезпечує досягнення особистістю поставленої мети.

З філософської точки зору, умови – це сукупність процесів та відношень, необхідних для виконання, існування чи зміни обраного об'єкта.

Філософське розуміння умов ґрунтується на ідеї залежності умовного компонента від наявності певних обставин та умов. Сукупність конкретних умов будь-якого явища створює середовище його існування. Так, умова як категорія детермінізм створює загальний діалектичний взаємозв'язок.

З педагогічної точки зору, Л. Журинська під „умовами” розуміє уявний результат дій учасників та чинники, що існують і впливають на процес досягнення мети [3].

Зазначимо, що умови є важливим фактором результативності, оскільки вони складають саме те середовище, у якому виникають, існують та формуються необхідні явища.

Педагогічні умови – це ті умови, які свідомо створюються в педагогічній діяльності та які повинні забезпечити найбільш ефективне формування та протікання необхідного процесу.

М. Зверева під педагогічними умовами розуміє змістовну характеристику компонентів (зміст, організаційні форми, засоби навчання та характер взаємин між учителем та учнями), що конструюють педагогічну систему [4].

С. Гончаренко та ін. визначають педагогічні умови як сукупність заходів (об'єктивних можливостей) педагогічного процесу [2].

На думку Л. Найн, педагогічні умови – це сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів, засобів і матеріально-просторового середовища, що спрямовані на вирішення поставлених завдань [5]. Б. Гершунський підкреслює, що є певна сума наукових знань, які педагог повинен засвоїти до моменту ухвалення

педагогічних рішень, тобто до початку роботи з дітьми. До організації навчально-виховного процесу повинні бути чітко визначені („сконструйовані“) мета, зміст, методи, організаційні форми майбутньої навчально-виховної діяльності [1].

Під педагогічними умовами такі дослідники, як В. Андреев, В. Ледньов, В. Ляудіс розуміють сукупність об'єктивних можливостей, обставин і заходів, які супроводжують освітній процес, що певним чином структуровані й спрямовані на досягнення мети.

Виходячи із вищезазначеного, можна визначити педагогічні умови як комплекс взаємозалежних і взаємообумовлених заходів педагогічного процесу, що забезпечують досягнення конкретної мети.

Щодо питання створення професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури, педагогічні умови не можуть бути обмежені лише обов'язками, оскільки формування іміджу майбутнього вчителя базується на принципах єдності суб'єктивного та об'єктивного, внутрішнього та зовнішнього, сутності та явища, можливого та необхідного.

Таким чином, з урахуванням взаємної залежності свідомої безпосередньої участі реципієнтів впливу та ретельно підготовленого середовища були сформульовані такі умови, які забезпечуватимуть найбільш ефективно формування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури:

- сформованість мотиваційного компоненту професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури з урахуванням його діяльності, що охоплює комплекс зусиль, пов'язаних з усвідомленням необхідності формування власного позитивного іміджу, з розвитком інтересу до власної особистості та навколишнього світу, підвищенням самооцінки та творчої активності;

- діагностика особистісних новоутворень рефлексії педагогічної діяльності, що задає поетапність процесу формування, та корекція професійного іміджу фахівців та принципу різноманітності у відборі форм і методів роботи з формування професійного іміджу майбутніх фахівців, що сприяє формуванню професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури;

- спрямованість змісту навчальних дисциплін на формування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури;

- активізація суб'єкта в процесі формування професійного іміджу, яка передбачає активність майбутнього фахівця в процесі формування власного іміджу, оволодіння навичками самопізнання, самовдосконалення, самоіміджування та проектування ефективного іміджу.

Зазначені педагогічні умови повинні реалізовуватися в навчальній та позанавчальній формах організації освітнього процесу.

Вивчення, проектування та створення педагогічних умов формування професійного іміджу майбутнього вчителя фізичної культури пов'язані з визначенням площини втілення обраних умов. У даному випадку сферою іміджологічного впливу обрано навчальну та позанавчальну діяльність.

Важливою умовою формування професійної компетентності є включення студентів в активну практичну діяльність в різних освітніх та соціальних ситуаціях. Неодмінною ознакою професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури виступає наявність співвіднести наявні знання з цілями, умовами та способами практичної діяльності.

Отже, виявляючи педагогічні умови ефективності формування професійного іміджу студентів – майбутніх учителів, ми враховували соціальне замовлення суспільства, офіційні документи, ступінь розробленості проблеми у психолого-педагогічній та спеціальній літературі, критерії та рівні сформованості професійного іміджу з опорою на особистісного орієнтований, культурологічний, діяльнісний підходи.

Педагогічні умови виступають при цьому необхідним компонентом процесу професійної підготовки студентів та враховуються при побудові освітнього процесу вчн.

Виявлення специфіки професійної діяльності вчителя фізичної культури сприяє формуванню професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури, оскільки визначає основні напрями підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Гершунский Б. С. Образование в третьем тысячелетии: гармония знаний и вера / Б. С. Гершунский // Педагогика. – 1998. – № 2. – С. 49–58;
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.;
3. Журинська Л. М. Педагогічні умови управління самостійною роботою студентів вищих закладів освіти: автор. дис. на здобуття наук ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04. „Теорія і методика професійної освіти“ / Л. М. Журинська. – К., 1999. – 20 с.;
4. Зверева М. В. О понятии „дидактические условия“ / М. В. Зверева // Новые исследования в педагогических науках. – М.: Педагогика, 1987. – № 1. – С. 29–32;
5. Найн А. Я. О методологическом аппарате диссертационных исследований / А. Я. Найн // Педагогика. – 1995. – № 5. – С. 44–50.